

Aika 29.5.2016 kello 9.55 - 14.27

Paikka Tampere-talo, Tampere

Osallistujat Liittokokoukseen osallistui 116 äänivaltaista edustajaa.

Lisäksi kokoukseen osallistui Kehitysvammaisten Tukiliitto ry:n liittohallituksen jäseniä ja työntekijöitä, jäsenyhdistysten muita edustajia sekä Kehitysvammaisten Palvelusäätiön ja Tukena Oy:n edustajia.

Kokousvirkillijät

Puheenjohtajat

Rauno Rantaniemi
(kohdat 1-2, 21-22)

Esa Lahtomaa
(kohdat 11-20)

Jaana Latva-Aijö
(kohdat 3-10)

Sihteerit

Mari Hakola

Sirkka Sivula

Käsitellyt asiat 1-22

Pöytäkirjan tarkastus Olemme tarkastaneet pöytäkirjan ja todenneet sen kokouksen kulkua vastaavaksi.

Jukka Serimaa

Seppo Välikkilä

1. KOKOUKSEN AVAUS

Tukiliiton puheenjohtaja Rauno Rantaniemi avasi kokouksen kello 9.55.

2. KOKOUKSEN JÄRJESTÄYTYMINEN

Esitys Liittokokous valitsee kokoukselle

- puheenjohtajan / puheenjohtajat
- sihteeri
- 2 pöytäkirjantarkastajaa virallisten kokousedustajien keskuudesta
- 4 äänenlaskijaa virallisten kokousedustajien keskuudesta

Päätös Kokouksen puheenjohtajiksi valittiin Jaana Latva-Äijö ja Esa Lahtomaa.

Kokouksen sihteeriksi valittiin Sirkka Sivula ja Mari Hakola.

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Jukka Serimaa ja Seppo Välskylä.

Äänenlaskijoiksi valittiin Kirsti Rämö, Kari Arkko, Petri Liukkonen ja Hilppa Leppänen.

[Puheenjohtajaksi vaihtui Jaana Latva-Äijö.](#)

3. MENETTELYTAPAVALIOKUNNAN VALITSEMINEN

Esitys Liittokokous valitsee nelijäsenisen menettelytapavaliokunnan.

Menettelytapavaliokuntaan valitaan:
Ritva Nevalainen Kainuun tukipiiri, Taimi Piippo Popoke,
Maritta Tuominen Satakunnan tukipiiri ja Seppo Vainio Varsinais-Suomen tukipiiri.

Päätös Menettelytapavaliokuntaan valittiin Ritva Nevalainen, Taimi Piippo, Maritta Tuominen ja Seppo Vainio. Päätettiin, että koollekutsujana toimii Ritva Nevalainen.

4. KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

Esittely Sääntöjen 10 kohdan mukaan kokouskutsu on lähetettävä vähintään 30 vuorokautta ennen kokousta kullekin Tukiliiton jäsenelle postitetulla kirjeellä.

Liittokokouksen virallinen kokouskutsu on postitettu yhdistyksille keskustoimistolta helmikuussa 2016. Ilmoitus kokouksesta julkaistiin lisäksi Tukiviestin numerossa 1/2016.

Jäsenyhdistyksellä on oikeus lähettää liittokokoukseen yksi (1) äänivaltainen edustaja kutakin alkavaa sataa (100) suoraa henkilöjäsentä kohti ja yksi (1) äänivaltainen edustaja kutakin alkavaa tuhatta (1000) alueellisen jäsenyhdistyksen (=tukipiiri) jäsenyhdistyksiin kuuluvaa henkilöjäsentä kohti.

Henkilöjäsenten lukumäärä määräytyy liittokokousvuoden ensimmäisen päivän mukaan. Kukin liittokokousedustaja saa edustaa vain yhtä yhdistystä ja kullakin edustajalla on yksi (1) ääni.

Kokousedustajien valtakirjojen tarkastus suoritetaan ennen kokouksen alkua.

LIITE: Esityslistan liitteenä on luettelo jäsenyhdistyksistä.

Esitys Liittokokous toteaa kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi.

Todetaan suoritettujen valtakirjojen tarkastuksen perusteella liittokokousedustajien määrä sekä käytettävissä oleva äänimäärä.

Päätös Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi. Virallisten kokousedustajien ja käytettävissä olevien äänten määräksi todettiin 115.

5. PUHE- JA LÄSNÄOLO-OIKEUS

Esitys Liittokokous sallii puhe- ja läsnäolo-oikeuden kaikille kokouksen osanottajille.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

6. KOKOUKSEN TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEEN

Esitys Liittokokous hyväksyy esityslistan ja kokousedustajille lähetetyt menettelyohjeet kokouksen työjärjestykseksi.

LIITE: Menettelyohjeet

Päätös Hyväksyttiin esityslista ja kokousedustajille lähetetyt menettelyohjeet kokouksen työjärjestykseksi.

7. ESITELLÄÄN VUOSIRAPORTTI, TULOSLASKELMA JA TASE SEKÄ TILINTARKASTUSKERTOMUS VUODELTA 2015

Esittely Tässä kohdassa esitellään vuosiraportti, tuloslaskelma 1.1. – 31.12.2015, tase 31.12.2015 ja tilintarkastajien laatima tilintarkastuskertomus. Kohdan tarkoitus on jakaa ja saada tietoa.

LIITE: Vuosiraportti 2015

LIITE: Tilintarkastuskertomus sekä tasekirja, joka sisältää tuloslaskelman ja taseen

Esitys Liittokokous merkitsee tiedoksi vuosiraportin, tuloslaskelman, taseen sekä tilintarkastuskertomuksen esittelyyn.

Päätös Merkittiin tiedoksi vuosiraportti, tuloslaskelma ja tase sekä tilintarkastuskertomus.

8. TULOSLASKELMAN JA TASEEN VAHVISTAMINEN SEKÄ VASTUUVAPAUESTA PÄÄTTÄMINEN

Esittely Tässä kohdassa tehdään päätöksiä tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta sekä vastuuvapauden myöntämisestä. Tuloslaskelma ja tase ovat esityslistan liitteenä ja ne on esitelty edellisessä kohdassa.

Esitys Liittokokous vahvistaa tuloslaskelman 1.1. – 31.12.2015 ja taseen 31.12.2015.

Liittokokous päättää, myöntääkö se vastuuvapauden liittohallitukselle ja muille tilivelvollisille vuodelta 2015.

Päätös Vahvistettiin tuloslaskelma ja tase.

Päätettiin myöntää vastuuvapaus liittohallitukselle ja muille tilivelvollisille vuodelta 2015.

[Liittokokousedustajien määrä nousi 116 edustajaan.](#)

9. SÄÄNTÖMUUTOKSET JA TUKILIITON TARKOITUKSESTA PÄÄTTÄMINEN

Esittely Liittohallitus käynnisti Tukiliiton sääntöjen uudistaminen vuoden 2013 joulukuussa. Tavoitteena on ollut tunnistaa koko järjestön eli koko Tukiliiton toiminnan kehittämisen tarpeet, jotta liitto ja jäsenyhdistykset voivat menestyä.

Uudistamistyön taustalla ovat toimintaympäristössä käynnissä olevat muutokset. Näitä muutoksia ovat muun muassa:

- ihmisten muuttuvat tavat toimia kansalaisyhteiskunnassa
- ihmisten yhteydenpidon tavat muuttuvat
- käsitykset vammaisuudesta muuttuvat
- sosiaali- ja vammaispalveluita ohjaavat lait muuttuvat.

Nyt esitettävät sääntömuutokset koskevat sääntöjen kohtia 1 – 3.

PERUSTELUT SÄÄNTÖJEN KOHDAT 2 JA 3:

Liittohallitus esittää liittokokoukselle, että sääntöjen kohta 2 Tarkoitus ja kohta 3 Toimintamuodot uudistetaan kokonaan.

Liittohallitus esittää, että liiton kohderyhmät sanoitetaan uudelleen. Esityksessä kohderyhmä hieman laajenee ja antaa mahdollisuuksia laajemmalle toiminnalle. Diagnostiikka on tarkentunut ja muuttunut siten, että moni aiemmin yleisen kehitysvammadiagnoosin saanut lapsi saa

nykyään jonkin tarkemman diagnoosin. Myös diagnoosia odotellaan pidempään kuin aiemmin lapsen varttuessa. Tukiliiton jäsenistö on jo nyt laajentunut kehitysvammadiagnoosia laajemmaksi. Liittohallitus esittää, että kohderyhmään kuuluisivat kaikki, joilla on kehitysvammaisuuteen liittyvä ymmärryksen vamma. Kohderyhmä on määritelty tarvelähtöisesti, joka on myös uudistuvan palveluita koskevan lainsäädännön lähtökohtana.

Kohderyhmää halutaan laajentaa myös niin, että perheen lisäksi siihen kuuluvat myös muut läheiset ihmiset.

Tarkoitusta halutaan uudistaa vastaamaan paremmin Tukiliiton strategiaa sekä ajankohtaisia vammaispoliittisia tavoitteita, joissa korostuvat vammaisten henkilöiden osallisuus, perusoikeudet ja ihmisoikeudet.

Toimintamuodot halutaan uudistaa niin, että ne vastaavat paremmin nykypäivän toiminnan sisältöjä ja tarpeita sekä Tukiliiton toiminnan aktiivista luonnetta.

Patentti- ja rekisterihallitus on 26.1.2016 ennakkotarkastanut ja hyväksynyt esitetyt sääntöjen kohdat 2 ja 3.

Tavoite on, että uusi tarkoitus siirretään yhdistyksen mallisääntöihin, ja että se leviäisi tulevaisuudessa sitä kautta myös jäsenyhdistysten sääntöihin.

PERUSTELUT SÄÄNTÖJEN KOHTA 1:

Liittohallitus esittää kokoukselle, että sääntöjen kohtaan 1 Nimi, kotipaikka ja alue lisätään liiton englanninkielinen nimi.

Esitetty nimi Inclusion Finland KVTL on johdettu Tukiliiton eurooppalaisen ja kansainvälisen kattojärjestön nimestä (ne ovat Inclusion Europe ja Inclusion International). Englanninkielinen nimi kertoo myös Tukiliiton keskeisestä tavoitteesta, inkluusiosta. KVTL loppuosa viittaa Tukiliittoon ja erottaa sen vastaavasta ruotsinkielisestä järjestöstä.

LIITE: Nykyisten sääntöjen kohdat 1, 2 ja 3.

Esitys

Liittokokous päättää muuttaa sääntöjen kohtia 1, 2 ja 3 seuraavasti:

1 NIMI, KOTIPAikka JA TOIMIALUE

....

....

(lisätään): Kansainvälisissä yhteyksissä voidaan käyttää nimeä Inclusion Finland KVTL.

2 TARKOITUS

Tukiliitto on valtakunnallinen jäsenyhdistystensä muodostama ihmisoikeus- ja kansalaisjärjestö.

Tukiliiton kohderyhmään kuuluvat apua ja tukea asioiden ymmärtämiseen, oppimiseen ja arjen toimintoihin tarvitsevat ennen aikuisikää vammautuneet henkilöt sekä heidän perheensä ja muut läheisensä.

Tukiliiton tarkoituksena on

- edistää perusoikeuksien ja erityisesti YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevassa yleissopimuksessa määriteltyjen ihmisoikeuksien toteutumista
- tukea osallisuutta ja yhdenvertaisuutta sekä itsemääräämisoikeutta kaikissa elämänvaiheissa sekä
- edistää yhteiskunnan muutosta sellaiseksi, että mahdollisuudet toimivaan arkeen ja yksilölliseen elämään toteutuvat.

3 TOIMINTAMUODOT

Tarkoituksensa toteuttamiseksi Tukiliitto

- vaikuttaa lainvalmistelijoihin ja päätöksentekijöihin lainsäädännön ja palvelurakenteiden kehittämiseksi
- tukee jäsenyhdistystensä toimintaa yhdenvertaisuuden toteutumiseksi ja ihmisoikeuksien vahvistamiseksi
- tukee jäsenyhdistystensä toiminnan kehittämistä
- kehittää elämänlaatua, yhdenvertaisuutta, osallisuutta, vertaistukea ja oikeuksien toteutumista edistäviä toimintamalleja
- järjestää ohjausta, neuvontaa, koulutusta sekä kuntoutus- ja lomatoimintaa
- toteuttaa viestintää ja julkaisee jäsenlehtiä, alan kirjallisuutta ja muuta alan materiaalia sekä harjoittaa tutkimustoimintaa
- vaikuttaa julkiseen keskusteluun ja asenteisiin sekä päättäjiin, viranomaisiin ja elinkeinoelämään vammaisten ihmisten aseman parantamiseksi
- jakaa kohderyhmään kuuluville vammaisille henkilöille apurahoja
- toimii yhteistyössä kansallisten ja kansainvälisten vammais- ja kansalaisjärjestöjen sekä muiden toimijoiden kanssa uusien toimintamallien kehittämiseksi ja jakamiseksi.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

10.

STRATEGIA "YHDESSÄ YHDENVERTAISUUTTA" VUOSILLE 2017 - 2020

Esittely Strategia on pitkän aikavälin suunnitelma tärkeistä tavoitteista ja toiminnan painoalueista. Tukiliiton strategian valmistelua tehtiin koko vuoden 2015 ajan. Kevätkaudella järjestettiin useita työpajoja sekä jäsenistölle eri puolella maata, että työntekijöille ja liittohallitukselle. Valmistelutyöhön on näissä työpajoissa ja nettikyselyn kautta osallistunut satoja ihmisiä.

Strategian teemana ja tiivistettynä visiona on "Yhdessä yhdenvertaisuutta".

LIITE: Strategia vuosille 2017 - 2020

Esitys Liittokokous päättää Kehitysvammaisten Tukiliiton strategiasta 2017 – 2020 esitetyn liitteen mukaisesti.

Kokous keskeytettiin lounaan ajaksi kello 11.50 - 13.12.

Päätös Liittokokous hyväksyi Kehitysvammaisten Tukiliiton strategian 2017-2020 siten muutettuna, että painoalueen 1 ensimmäiseksi keinoksi lisättiin:

"Vaikutamme vahvasti vammaisten henkilöiden yhdenvertaisten oikeuksien, osallisuuden ja kansalaisuuden toteutumiseksi."

Puheenjohtajaksi vaihtui Esa Lahtomaa.

11.

VUODEN 2017 JÄSENMAKSUT

Esittely Tukiliiton jäsenmaksu lasketaan kertomalla jäsenyhdistyksen kalenterivuoden ensimmäisenä päivänä määräytyvä jäsenmäärä liittokokouksen vuosittain vahvistamalla yksikköperusteella. Liittokokous voi päättää, että jäsenyhdistyksen henkilöjäseniin ja yhdistysjäseniin sovelletaan eri yksikköperustetta.

Liittohallituksen esittämät jäsenmaksut ovat samat kuin vuonna 2016. Alueellinen yhdistys tarkoittaa käytännössä tukipiiriä.

Esitys Tukiliiton jäsenmaksun yksikköperuste vuodelle 2017 on

- 12,50 euroa/ jäsenyhdistyksen henkilöjäsen ja
- 0 euroa/ alueellisen yhdistyksen jäsenyhdistys.

Kannatusjäsenten jäsenmaksu on

- 100 euroa yksityishenkilöltä ja
- 500 euroa oikeuskelpoiselta yhteisöltä ja säätiöltä.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

12.

TOIMINTASUUNNITELMA JA TALOUSARVIO VUODELLE 2017

Esittely Liittohallituksen esitykset vuoden 2017 toimintasuunnitelmaksi ja talousarvioraamiksi ovat esityslistan liitteenä.

LIITE: Toimintasuunnitelma 2017

LIITE: Talousarvioraami vuodelle 2017

Esitys Liittokokous hyväksyy esitetyn toimintasuunnitelman vuodelle 2017.

Liittokokous hyväksyy esitetyn talousarvioraamin vuodelle 2017 ja antaa liittohallitukselle valtuudet laatia talousarvio.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

13.

LIITTOHALLITUKSEN JÄSENTEN JA VARAJÄSENTEN VALITSEMINEN

Esittely Tukiliiton sääntöjen mukaan liittohallituksen jäsenten ja heidän henkilökohtaisten varajäsentensä toimikausi on kaksi kalenterivuotta siten, että vuosittain on erovuorossa puheenjohtajaa lukuun ottamatta aina puolet jäsenistä henkilökohtaisine varajäsenineen. Liittohallituksen muodostavat puheenjohtaja ja 16 jäsenten sekä heidän henkilökohtaiset varajäsenensä.

Liittohallituksen seuraavien jäsenten kausi jatkuu vuonna 2017:

Varsinainen jäsen	Varajäsen	Alue
Jukka Ekman	Erkki Lönrot	Uusimaa
Iiro Auterinen	Riitta Johansson	Helsinki
Leena Jokipakka	Jaana Nieminen	Pirkanmaa
Marita Jurva	Kari Tiusanen	Etelä-Savo
Arvo Järvinen	Jaana Metsänen	Etelä-Häme
Veijo Lehtonen	Tuulia Suominen	Varsinais-Suomi
Kaisu Leinonen	Eija Parttimaa	Kainuu
Minna Lintulahti	Pirkko Tähtelä	Popoke

Liittohallituksen nykyisistä jäsenistä ovat erovuorossa kahden vuoden kauden täytyessä vuoden 2016 lopussa seuraavat jäsenet:

Varsinainen jäsen	Varajäsen	Alue
Taimi Tolvanen	Raimo Haapakoski	Lappi
Harri Nieminen	Tuomo Takala	Keski-Suomi
Kaarina Korhonen	Sirkku Lappalainen-Ruppa	Pohjois-Savo
Lyyli Röning	Sirpa Mahonen	Pohjois-Karjala
Jaana Karhu	Tarja Vihanta	Pohojalaaset-99
Tommi Kivimäki	Ulla Topi	Me itse
Teemu Peippo	Maritta Tuominen	Satakunta
Hannu Kaipainen	Tiina Hämäläinen	Kymi

Sääntöjen mukaan henkilö voi toimia samassa tehtävässä liittohallituksen jäsenenä tai varajäsenenä yhtäjaksoisesti kolme toimikautta. Ei voida valita uudellaan samaan tehtävään: Tommi Kivimäki.

Esitys Liittokokous valitsee kahdeksan hallituksen jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet vuosiksi 2017 - 2018.

Päätös Liittohallituksen jäseniksi ja varajäseniksi valittiin:

Varsinainen jäsen	Varajäsen	Alue
Taimi Tolvanen	Mari Lukkari	Lappi
Harri Nieminen	Tarja Rotola-Pukkila	Keski-Suomi
Sirkku Lappalainen-Ruppa	Kaarina Korhonen	Pohjois-Savo
Lyyli Röning	Niina Komulainen	Pohjois-Karjala
Jaana Karhu	Tarja Vihanta	Pohjalaaset-99
Heikki Suvilehto	Olavi Hietaharju	Me Itse
Teemu Peippo	Pia Kukkasniemi	Satakunta
Hannu Kaipainen	Tiina Hämäläinen	Kymi

14.

TURUN SEUDUN KEHITYSVAMMAISTEN TUKI RY:N ALOITE

Työ- ja päivätoimintakeskusten säilyminen

Turun Seudun Kehitysvammaisten Tuki ry on huolestunut työ- ja päivätoiminnan heikkenemisestä koko Suomessa. On pelättävissä että toimintakeskuksia lopetetaan tai siirretään pienempiin yksiköihin esim. asumisyksiköiden yhteyteen. Näin on jo käynyt joissakin kunnissa, kuitenkin tilat asumisyksiköiden yhteydessä eivät sovellu työtoiminnan tarpeisiin. Kunnat perustelevat muutokset korkeilla kustannuksilla. Keskustelu on käynyt liikaa "oikeiden töiden" ympärillä ja kehitysvammaisten suuri enemmistö on unohdettu. Kehitysvammaisten Tukiliitossa ei ole ymmärretty että suurin osa kehitysvammaisista jää "oikeiden töiden" ulkopuolelle. Muutama sata kehitysvammaista on Suomessa ns. oikeissa töissä, mutta kehitysvammaisten määrä on yli 40 000. On hämmästyttävää ettei omaisjärjestömme tiedosta näitä tosiasioita.

KVANK:n työ- ja päivätoiminnan laaturyhmä ja valiokunta ovat hyväksyneet palvelun tuottajille (maksajille), käyttäjillä ja omaisille ohjeistuksen työtoimintakeskusten olevan tärkeitä ns. läpivirtauspaikkoja ja opettelupisteitä työn tekemisen harjoitteluun. Työtoimintakeskuksissa voidaan tehdä oikeita töitä, kuten on niissä työtoimintakeskuksissa jotka markkinoivat tätä mahdollisuutta riittävästi.

On hienoa, että kehitysvammaisenkin työllistyy vapaille työmarkkinoille, mutta tämän toiminnan laajeneminen näyttää olevan toiveajattelua nykyisessä työllisyystilanteessa, jossa myös maahanmuuttajat tulevat enenevässä määrin työmarkkinoille.

Jokaisella kehitysvammaisella tulee olla oikeus mielekkääseen tekemiseen omien kykyjensä mukaan. Vain harva kykenee täysipainoiseen palkkatyöhön.

Pyydämme Kehitysvammaisten Tukiliiton hallitukselta vastausta liittokokoukselle mihin toimenpiteisiin aiotaan ryhtyä nykyisten työ- ja päivätoimintakeskusten säilyttämiseksi?

Liittohallituksen vastaus aloitteessa esitettyyn asiaan:

Kunnan sosiaalihuoltona järjestämä työ- ja päivätoiminta on tärkeässä roolissa, kun puhutaan kehitysvammaisten ihmisten päiväaikaisesta toiminnasta, työllistymisen tuesta ja työelämästä. Kehitysvammaisten Tukiliiton työn päämääränä on sekä kehittää työ- ja päivätoimintaa että edistää kehitysvammaisten ihmisten mahdollisuuksia työllistyä palkkatyöhön avoimille työmarkkinoille. Tukiliitto on mukana kehittämässä työ- ja päivätoimintaa kehitysvammaisia osallistavaksi tukipalveluksi, joka edistää inklusiota. Kehitystyön merkittävä osa-alue on osallisuuden tuen ja päiväaikaisen toiminnan kehittäminen.

Työ- ja päivätoiminnan kehittämistyötä olemme tehneet viime vuosina aloitteessa mainitussa kehitysvamma-alan asumisen neuvottelukunnan (KVANK) työn ja päivätoiminnan valiokunnassa, jonka luomat osallisuutta ja työllistymistä edistävän toiminnan laatuksiteerit valmistuivat helmikuussa 2016. Olemme sitoutuneet tiedottamaan ja kouluttamaan laatuksiteereistä, jotta tieto niistä leviäisi valtakunnallisesti, ja palveluorganisaatiot veisivät ne käytäntöön.

Lisäksi Tukiliitto oli mukana Sosiaali- ja terveysministeriön sosiaalihuollon työelämäosallisuutta tukeva toiminnan (TEOS) uudistamisen valmistelussa, jossa luotiin säädöspohjaehdotus perusteineen tulevaisuuden päivä- ja työtoiminnalle. Olemme mukana myös hallituksen Osatyökykyisille tie työelämään (OTE) - kärkihankkeen sidosryhmässä viemässä TEOS säädösesitystä eteenpäin.

Tämä toiminnan kehittäminen koskee koko nykyistä työ- ja päivätoiminnan palvelukokonaisuutta ja siten muun muassa kaikkia niitä kehitysvammaisia henkilöitä, jotka ovat nykyisten työ- ja päivätoiminnan palvelujen piirissä.

Liittohallituksen esitys liittokokoukselle:

Liittokokous hyväksyy liittohallituksen vastauksen.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

15.

VAASAN SEUDUN KEHITYSVAMMAISTEN TUKI RY:N ALOITE 1

Kehitysvammaisten henkilöiden taloudellisen ja sosiaalisen aseman turvaaminen
Pyydämme selvitystä niistä toimenpiteistä, joilla Tukiliitto on pyrkinyt turvaamaan kehitysvammaisen henkilön taloudellista ja sosiaalista asemaa. Kehitysvammaiset ihmiset ovat yhä köyhyysloukussa. Toimeentulotukea neuvotaan hakemaan, mutta käytännössä ohjaus ja tuki puuttuvat avun hakemiseen. Kaikkien tapahtuneiden maksujen korotusten lisäksi on esitetty jopa sitäkin, että asumisen laatua voidaan heikentää sijoittamalla useita asukkaita asumisyksiköissä samaan huoneeseen.

Kehitysvammaisten Tukiliiton tulee valtakunnallisena kehitysvammaisten ihmisten ja heidän omaistensa kattojärjestönä voimakkaasti puolustaa kehitysvammaisia ihmisiä ja vastustaa tiukasti jo tehtyjä ja suunniteltuja kehitysvammaisen ihmisen elämänlaatua heikentäviä taloudellisia ja sosiaalisia toimia.

Liittohallituksen vastaus aloitteessa esitettyyn asiaan:

Jaamme Vaasan seudun Kvt:n huolen perusturvan ja toimeentulon heikentymisestä.

Olemme valtakunnallisessa vaikuttamistyössä pitäneet jatkuvasti esillä kehitysvammaisten ihmisten taloudelliseen tilanteeseen ja elämänlaatuun liittyviä kysymyksiä. Lähtökohtamme on ollut, että säästöt ja leikkaukset eivät voi olla esimerkiksi lainsäädäntöä ohjaava tavoite, sillä kyse on kehitysvammaisten ihmisten ja heidän perheidensä arjen välttämättömistä palveluista ja perustarpeista.

Olemme vaatineet, että hallituksen reformin ”Kuntien kustannusten karsiminen tehtäviä ja velvoitteita vähentämällä” kokonaisvaikutukset arvioidaan huolellisesti, koska kehitysvammaisiin ihmisiin ja heidän perheisiinsä kohdistuu pakkosäästöjä monesta suunnasta, ja että uudistukset on tehtävä noudattaen YK:n vammaisten oikeuksien sopimuksen reunaehtoja ja tavoitteita. Julkaisimme 18.2.2016 kannanoton hallituksen reformiin otsikolla ”Säästöt eivät saa ohjata uudistuksia – vammaisten palvelut vaakalaudalla”. Näiden lisäksi olemme käyneet useita keskusteluita sosiaali- ja terveysministeriön virkamiesten kanssa niin kehitysvammaisten ihmisten taloudellisen aseman kuin elämänlaadunkin teemoista ja nostaneet esiin näkemyksiämme.

Olemme yhdessä Kehitysvammaliiton ja FDUV:n kanssa tekemässä keväällä 2016 yhteistä vaikuttamistyötä ajankohtaisiin kysymyksiin. Vaikutamme vammaislainsäädännön uudistukseen muun muassa laatimalla kannanoton, nostamalla YK:n vammaissopimuksen merkitystä ja olemalla jatkuvassa yhteydessä lain valmistelijoihin. Asumisen periaatepäätöksen valmisteluun vaikutamme kevään 2016 aikana. Vaadimme kehitysvammaisten asumisen ohjelman (Kehas) seurantaryhmän raportissa esitettyjä tehostettavia toimia sisällytettäväksi uuteen periaatepäätökseen, jotta varmistetaan asumisen ja tarvittavien palvelujen ja tuen yksilöllisyys ja tarvelähtöisyys.

Teimme viime vuoden kesäkuun ja marraskuun välisenä aikana yhdessä muiden järjestöjen kanssa aktiivista vaikuttamistyötä eläkkeensaajan asumistuen leikkausten torjumiseksi. Lähetimme kannanoton sosiaalialasioista vastaaville johtaville poliitikoilla ja ministereille, tapasimme asiaa valmistelevan sosiaali- ja terveysministerin ja annoimme 14.10. lausunnon eläkkeensaajan ja yleisen asumistuen säännösten kumoamisesta ja muuttamisesta. Onnistuimmekin yhdessä muiden järjestöjen kanssa myötävaikuttamaan asumistuen leikkausten perumiseen. Eläkkeensaajan asumistukeen suunniteltujen leikkausten perumisesta uutisoitiin marraskuussa

Olemme vaikuttamisviestinnässämme nostaneet toistuvasti toimeentulon kysymyksiä esille. Teemme myös aktiivista työtä palkkatyön mahdollisuuksien edistämässä.

Liittohallituksen esitys liittokokoukselle:

Liittokokous merkitsee aloitteen ja annetun selvityksen tiedoksi.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

16.

VAASAN SEUDUN KEHITYSVAMMAISTEN TUKI RY:N ALOITE 2

Sähköinen asiointi

Kehitysvammaisten Tukiliiton tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, että se tarjoaa kaikessa viestinnässään ja yhteydenpidossaan yhdistyksiin ja jäsenistöön päin sähköisen tekniikan rinnalle ”paperiversio” – pohjaisen vaihtoehdon selkokielästä unohtamatta. Kaikilla ei ole kykyä ja mahdollisuutta netin käyttöön. Mm. vuonna 2015 oli kolme merkittävää hanketta, joiden materiaali ja kommunikointi oli järjestetty

sähköisesti. Onko Tukiliitto tehnyt selvitystä siitä, miten kattavasti sähköinen viestintä tavoittaa eri yhdistykset?

Liittohallituksen vastaus aloitteessa esitettyyn asiaan:

Liiton toimiston tietojen mukaan jäsenyhdistyksillä on kattavasti käytössään sähköposti. Yhdistyksille suunnatussa viestinnässä käytämme pääosin sähköisiä viestintäkanavia. Tiedonkulun kannalta on tärkeää, että yhdistykset ilmoittavat liiton jäsenpalveluun tiedon sähköpostiosoitteesta ja sähköpostiosoitteen muutoksista.

Internetiä käytti Tilastokeskuksen mukaan viime vuonna 98 % 35 - 54 vuotiaista ja 50 % 65 - 89 vuotiaista suomalaisista. Yhdistystoimijoiden joukossa on siis hyvin todennäköisesti sähköisten viestintäkanavien käyttäjiä.

Sähköisen viestinnän etuja ovat tehokkuus ja nopeus sekä se, että viestit on helppo jakaa eteenpäin. Käytämme kuitenkin runsaasti myös paperia, vanhaa hyvää viestintäteknologiaa, liiton muussa viestinnässä. Se tuo myös kustannuksia. Liiton postikulut olivat viime vuonna yli 75.000 euroa ja kopiointi- ja tulostuskulut 23.000 euroa. Painokulutkin olivat varsin suuret.

Liiton henkilöjäsenille suunnatussa viestinnässä paperi on edelleen vahvoilla: jäsenlehdet tulevat paperilla, samoin jäsenlasku. Yhdistysviestinnässä sähköinen viestintä on kuitenkin ensisijainen sen monien etujen vuoksi.

Liittohallituksen esitys liittokokoukselle

Liittokokous merkitsee aloitteen ja hallituksen vastauksen tiedoksi.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

17.

VAASAN SEUDUN KEHITYSVAMMAISTEN TUKI RY:N ALOITE 3

Itsemääräämisoikeuden toteutuminen

Pyydämme että Kehitysvammaisten Tukiliitto panostaa itsemääräämisoikeuden ja tuetun päätöksenteon toteutumisen valvontaan ja seurantaan niin, että itsemääräämisoikeus toteutuu käytännössä kehitysvammaisen ihmisen hyväksi tasavertaisuutena ja osallisuutena. Itsemääräämisoikeuteen vetoamalla kehitysvammaisen ihmisen asema ei saa missään tapauksessa heikentyä.

Liittohallituksen vastaus aloitteessa esitettyyn asiaan:

Kehitysvammaisten Tukiliiton toiminnan yhdeksi painopisteeksi on kirjattu kehitysvammaisten ihmisten ihmisoikeuksien toteutuminen käytännössä. Itsemääräämisoikeus on merkittävimpiä ihmisoikeuksiamme. Myös Tukiliiton strategiaehdotus vuosille 2017 – 2020 korostaa sitä.

Itsemääräämisoikeus ja tuettu päätöksenteko sekä osallisuus liittyvät olennaisesti toisiinsa. Valmisteilla olevassa vammaislainsäädännön uudistuksessa mahdollisuus tuettuun päätöksentekoon on huomioitu. On välttämätöntä kehittää tuettua päätöksentekoa, jotta jokaisen itsemääräämisoikeus ja osallisuus voivat toteutua.

Kyseessä on kuitenkin asia, joka on tulkinnanvarainen, jännitteinen ja herättää paljon kysymyksiä. Mitä on itsemääräämisen toteutuminen käytännössä? Kuinka sitä

valvotaan? Kuka valvoo? Miten huolehditaan riittävästi tuesta? Näihin Vaasan Kehitysvammaisten Tuki ry:n aloitteessakin viitataan.

Henkilön oikeus itse määrätä ja päättää asioistaan tapahtuu arjessa. Henkilön ympärillä on paljon tahoja, jotka vaikuttavat siihen, miten oikeus toteutuu tai jää toteutumatta. Läheisillä, työntekijöillä, viranhaltijoilla, päätöksentekijöillä jne. on merkittävä rooli huolehtia siitä, että jokaisella ihmisellä tuo oikeus toteutuu. Kehitysvammaisten Tukiliiton työntekijät kiertävät tänä vuonna kaikissa tukipiireissä keskustelemassa jäsenistön kanssa teemasta ja etsimässä yhdessä ratkaisuja mahdollisimman hyvään itsemääräämisen tukeen. Kaikissa tilaisuuksissa korostamme itsemääräämisoikeuteen liittyvää vastuuta, joka on sekä henkilöillä itsellään että työntekijöillä. Itsemääräämisoikeus ei tarkoita heitteillejättöä, vaan siihen liittyy aina riittävän vahva tuki itsemääräämisoikeuden toteutumiseksi ja riskien minimoimiseksi. Kuitenkin myös kehitysvammaisille henkilöille pitää antaa mahdollisuus hallittuun riskien ottoon ja oppimiseen erehdyksen kautta. Koulutamme resurssien puitteissa myös työntekijöitä ja viranhaltijoita aiheeseen. Muun muassa järjestämässämme AVI-päivissä on ollut Tukiliiton edustajan puheenvuoro itsemääräämisen tukemisesta.

Sosiaali- ja terveyshallinnon lupa- ja valvontavirasto Valvira on päivittänyt sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelma vuosille 2016 – 2019. Yhtenä valvonnan kohteena vuonna 2016 on kehitysvammaisten itsemääräämisoikeuden toteutuminen. Valvira on suunnitellut tekevänsä ennakoivaa valvontaa, joka tarkoittaa alueellisia ohjaus- ja arviointikäyntejä sekä alueellisia tilaisuuksia arviointikäynneillä kerätyn aineiston pohjalta. Valvira on pyytänyt Kehitysvammaisten Tukiliittoa mukaan tähän yhteistyöhön.

Itsemääräämisoikeuden toteutumisen valvonta ja seuranta ovat kaikkien toimijoiden tehtäviä. Kehitysvammaisten Tukiliitto tekee sitä omalta osaltaan muun muassa lakineuvontaa antamalla, kouluttamalla niin työntekijöitä kuin läheisiäkin, vaikuttamalla lainsäädäntövalmisteluun, yhteistyöllä aluehallintovirastojen ja Valviran kanssa sekä viestimällä itsemääräämisoikeudesta moni eri tavoin. YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan sopimuksen ratifiointi tuo lisäresursseja ja mahdollisuuksia itsemääräämisoikeuden sekä osallisuuden toteutumisen edistämiseen, seurantaan ja valvontaan.

Liittohallituksen esitys liittokokoukselle:

Liittokokous hyväksyy liittohallituksen vastauksen.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

18.

KAUHAJOEN KEHITYSVAMMAISTEN TUKI RY:N ALOITE

Liittokokousaloite yleisen edunvalvonnan piirissä olevien kehitysvammaisten henkilöiden oikeuksien toteutumisesta

Vammaisten oikeuksien sopimuksen mukaan vammaisilla henkilöillä on oikeus tulla yhdenvertaisesti kohdelluksi yhdessä muiden ihmisten kanssa. Heillä on myös oikeus syrjimättömyyteen vamman perusteella kaikilla elämänalueilla niin yksityisten kuin julkisten toimijoiden, kuten viranomaisten kanssa. Lisäksi heillä on oikeus osallisuuteen, kuten esteettömiin harrastuksiin ja sosiaaliseen vuorovaikutukseen. (YK:n vammaissopimus käyttöön! –käsikirja Invalidiliitto)

Me Kauhajoen Kehitysvammaisten tuki ry:ssä olemme huolissamme sellaisten kehitysvammaisten henkilöiden oikeuksien toteutumisesta, jotka ovat yleisen edunvalvonnan piirissä ja joiden tukiverkosto on vähäinen. On ilmennyt tapauksia, joissa tällaisessa tilanteessa olevien kehitysvammaisten henkilöiden oikeudet eivät ole toteutuneet, vaan heille ei ole myönnetty esimerkiksi henkilökohtaista apua, vaikka olisivat oikeutettuja sitä saamaan. Kenen tehtävä on valvoa näiden henkilöiden oikeuksien toteutumista, kun yleinen edunvalvonta ei koe sitä velvollisuudekseen? Uskomme, että tämä ongelma ei ole pelkästään paikallinen vaan sama tilanne on muuallakin. Siksi toivomme, että Tukiliitto voisi omassa toiminnassaan huomioida tällaisten henkilöiden oikeuksien varmistamisen.

Liittohallituksen vastaus aloitteessa esitettyyn asiaan:

Olemme kiinnittäneet ongelmaan huomiota sekä Me Itse ry:ssä että Tukiliitossa ja pyrimme kukin omalla toiminnallamme vaikuttamaan siihen, että myös ne kehitysvammaiset ihmiset saisivat tarvitsemansa avun ja tuen sekä palvelut, joilla ei ole läheisiä tukena. Tärkeimmät keinomme ovat tiedottaminen ja kouluttaminen sekä viranomaisyhteistyö. Vastuu yksittäisten henkilöiden avun ja tuen saamisesta kuuluu usealle eri viranomaisille, joiden toimintaan pyrimme vaikuttamaan.

Edunvalvojan tehtävänä on valvoa päämiehensä etua ja oikeutta. Tehtäviin kuuluu lain mukaan huolehtia siitä, että päämiehelle järjestetään hänen tarpeensa, olosuhteensa ja toiveensa huomioon ottaen asianmukainen hoito, huolenpito ja kuntoutus. Jotta tämä toteutuisi paremmin, oikeusministeriöön on perustettu edunvalvojien ryhmä, jonka tehtävänä on erityisesti perehtyä sosiaalihuollon asioihin. Olemme käyneet kertomassa tälle ryhmälle kehitysvammaisten henkilöiden palveluista ja laajemminkin vammaispalveluista. Pidämme asiaa jatkuvasti esillä muissakin koulutus- ja keskustelutilaisuuksissa.

Kehitysvammaisten Palvelusäätiö on ollut mukana AJuPID-projektissa, jonka teemana oli oikeusjärjestelmän saavutettavuus kehitysvammaisilla henkilöillä. Tukiliitto on päässyt mukaan projektin tapaamisiin ja järjestämään koulutustilaisuuksia projektin teemasta. Projektin työn jalkauttamiseksi on lähetetty tänä keväänä kirjeet muun muassa kaikille maistraateille ja oikeusaputoimistoille ja tarjottu yhteistyössä Kehitysvammaisten Palvelusäätiön kanssa järjestettävää koulutusta kehitysvammaisten ihmisten oikeuksista, erityisesti itsemääräämisoikeudesta ja tuetusta päätöksenteosta.

Uuden sosiaalihuoltolain mukaan henkilön palvelutarpeen yhteydessä tehdään läheisverkoston kartoittaminen. Ministeriön soveltamisoppaan mukaan silloin, kun henkilöllä ei ole tukea antavaa läheisverkostoa, viranomaisen rooli nousee palvelujen järjestämisessä ja tuen antamisessa entistä tärkeämmäksi. Uuden sosiaalihuoltolain mukaan sosiaalihuollon asiakkaalla tulee olla omatyöntekijä, jonka tehtävänä on huolehtia, että hän saa tarvitsemansa avun ja tuen. Uusi laki korostaa myös eri viranomaisten välisen yhteistyön merkitystä. Se on erityisen tärkeää silloin, kun henkilöllä ei ole läheisiä tukena. Tiedotamme edelleen sosiaalihuoltolain uusista keinoista auttaa oikeanlaisten palveluiden saamiseksi.

Jatkamme työtä sen eteen, että saisimme vahvat oikeudet yksilöllisen tarpeen mukaisesti palveluihin uuteen vammaislainsäädäntöön. Erittäin tärkeä osa lainsäädännön ja palvelukäytäntöjen kehittämisessä on palvelutarpeen arvioinnin ja palvelusuunnittelun kehittäminen siten, että kehitysvammaisten ihmisten osallisuus toteutuu parhaalla mahdollisella tavalla. Tämä edellyttää usein vahvaa tukea, jota viranomaisten tulee tarjota.

Me Itse ry tekee monin tavoin työtä myös niiden kehitysvammaisten ihmisten parissa, joilla ei ole läheisiä tukena. Merkittävässä roolissa ovat Me Itse -ryhmien taustatyöntekijät. Teemme yhteistyötä taustatyöntekijöiden kanssa muun muassa antamalla heille tietoa ja tukea kehitysvammaisten henkilöiden oikeuksista ja palveluista.

Jatkamme työtä sen eteen, että erilaisessa elämäntilanteessa olevien kehitysvammaisten henkilöiden palvelut toteutuisivat yhdenvertaisesti.

Liittohallituksen esitys liittokokoukselle:

Liittokokous hyväksyy liittohallituksen vastauksen.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

19.

TILINTARKASTAJIEN VALITSEMINEN VUODELLE 2017

Esittely Tukiliiton tilintarkastajina vuonna 2016 toimivat Idman Vilén Grant Thornton Oy tilintarkastusyhteisö ja HT Tapio Lehtinen ja hänen henkilökohtaisena varatilintarkastajanaan Ilse Alander.

Esitys Liittokokous valitsee sääntöjen mukaisesti kaksi tilintarkastajaa ja heille varatilintarkastajan vuodeksi 2017.

Päätös Tilintarkastajiksi valittiin Idman Vilén Grant Thornton Oy tilintarkastusyhteisö ja HT Tapio Lehtinen ja hänen henkilökohtaiseksi varatilintarkastajakseen Ilse Alander.

20.

KATSAUS KEHITYSVAMMAISTEN PALVELUSÄÄTIÖN KONSERNIN TOIMINTAAN

Esittely Kehitysvammaisten Tukiliiton perustaman Kehitysvammaisten Palvelusäätiön edustaja esittelee säätiön ja sen omistaman yhtiön KVPS Tukena Oy:n toimintaa, tuloksia ja tilannetta.

Esitys Liittokokous merkitsee tiedoksi esitetyn katsauksen.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

[Puheenjohtajaksi vaihtui Rauno Rantaniemi.](#)

21.

ILMOITUSASIAT

a) Selvitys vuosien aiempien vuosien aloitteista
LIITE: Esityslistan liitteenä on lista liittokokousaloitteista 2013 - 2015 ja selvitys niihin liittyvistä toimenpiteistä.

b) Vuoden 2017 liittokokous järjestetään toukokuussa 2017 Rovaniemellä.

Ilmoitusasiat merkittiin tiedoksi.

**22.
KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN**

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 14.27